

Заради квалитетните белковини, зрното е ценета концентрирана сточна храна за сите видови на добиток. Поволно дејствува на подмладокот кој расте, на молзниот и приплоден добиток. Покрај зрното, овесот дава многу вредна волуминозна храна, која се користи како кабаста сточна храна. Надземната маса може да се користи како зелена, сено, силажа а во раните фази на развој за испаша.

Услови за одгледување: Има мали барања кон топлината. Рѓти на 1-2°C. Во однос на другите жита најмалку е отпорен на студ, особено во фаза на цутење и страда на температура од -2°C. Заради опасноста од измрзнување, одгледувањето на пролетен овес е посигурно. Овесот не е отпорен на високи температури, особено во фаза на формирање и налевање на зрното.

Агротехника на овесот.

Плодоред. Не поднесува монокултура и треба да се одгледува во плодоред, после разни предкултури како што се окопните, едногодишните и повеќегодишните легуминози.

Основна обработка. Обработката на почвата ја чини основната обработка и преидбената припрема на почвата. Основната обработка се врши на есен на длабочина

од 20-30 см., а преидбената непосредно пред сеидбата, и тоа во есен или на пролет, зависно од тоа дали ќе се сее (есенска) озима или пролетна (јара) форма.

Ѓубрење. На сиромашни, планински почви може да се примени арско ѓубре 25-30 т/ха. Количините за ѓубрење кои се користат се: околу 80-100 кг. азот, 40-60 кг. фосфор и 40-50 кг калиум. Целокупната количина на фосфор и калиум како и 40-50% од азотот се користат при основната обработка, а останатиот дел од азотот се употребува за прихранување, кога е во прашање (есенскиот) озимиот овес, или во преидбената обработка за пролетниот (јариот) овес.

Сеидба. За озимиот овес сеидбата се врши кон крајот на септември а за пролетниот што е можно порано кон крајот на февруари, а да се заврши до средината на март. Сеидба се врши на меѓуредово растојание на 10-12 см. и длабочина на 3-4 см. Количината на семе за сеидба се движи од околу 120-160 кг/ха за озимиот, а за пролетниот 10 кг семе помалку.

Сортимент. Постојат озими (есенски) и пролетни (јари) форми на овес. Пролетните (јари) сорти се: Лабуд, Медитеран, Рајац, Славуј, др.

Од озимите сорти познати се: Гратус, Тајгер-Астор, Леанда, Маргам, Мерис Тајтен, Санг, Солидор, Фламингсонова, Мустанг, Џокер, Самантра др.

Нега. Се применуваат истите мерки на нега како и кај пченицата.

Треба да се посвети внимание на заштита од штетниците, а особено од лемата (*Lema melanopa*) која најпрвин го напаѓа овесот. Болестите кој го пратат овесот се исти како кај пченицата (црна рѓа, пепелница, фусариози) па и заштитата е иста.

За заштита од плевели воглавно се применуваат хербицидите: Monosan herbi, Aniten-DS, Herbisan super, Montrel kombi (за широколисни плевели), потоа Puma super, Arcade 80-EC i Stomp 330-E (за тревни и широколисни плевели).

Жетва. Жетвата може да биде еднофазна или двофазна, Семето од овесот нерамномерно созрева т.е зреењето на зрната оди од периферијата на метлицата кон центарот. Поради тоа жетвата треба да почне кога зрната на вршниот дел на метлицата се во полна зрелост. Зрното од овесот со 13-14% влага се складира во силоси или амбари.

Приноси. Може да даде високи приноси на зрно на поголема надморска височина и до 5.000 кг/ха.

Фаза на развој на раст.	СМ g/kg					
	ССП	СП	СЦ	Са	Р	Мg
Вретенисување	97	128	220	5,0	4,0	2,0
Класање	72	103	265	4,5	3,5	1,5
Цветање	70	101	333	4,0	3,0	1,5
Млечна зрелост	38	67	280	3,5	2,5	1,5
Восочна зрелост	32	63	263	3,0	2,5	1,5

Хемиски состав на крмивото по фази на развој и зрното (Обрачевик, 1990)

АГЕНЦИЈА
ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА
ЗЕМНОДЕЛСТВОТО

Битола, “Климент Охридски” б.б.
комплекс Пелагонка 2, кај 3
тел. ++389 47 228 330,
Факс: +389 47 228-370
E-mail: agencija@mt.net.mk
<http://www.agencija.gov.mk>

АГЕНЦИЈА
ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА
ЗЕМНОДЕЛСТВОТО

ОВЕС

Битола, 2003